

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Toplumsal Cinsiyet Algıları ile Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki*

İrem Nur Direk*, Onur Batmaz**

Makale Geliş Tarihi: 02/04/2023

Makale Kabul Tarihi: 03/12/2023

DOI: 10.35675/befdergi.1275673

Öz

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanan bu çalışmada ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen çalışmanın örneklemini, Yozgat ilinde eğitim-öğretime devam eden okul öncesi çocuklarının 277 ebeveyninden oluşmaktadır. Çalışma kapsamında verilerin toplanmasında "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" ile "Anne-Baba Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS programından yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda, okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının cinsiyete ve eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutum puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmüştür. Ayrıca ebeveynlerin eğitim durumuna göre, demokratik ve aşırı hoşgörülü tutum alt boyut puanlarında anlamlı farklılığın olmadığı, baskıcı ve otoriter tutum alt boyut puanlarında ise anlamlı farklılığın olduğu bulunmuştur. Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutum alt boyutlarından demokratik tutum puanları ile toplumsal cinsiyet algı puanları arasında pozitif yönlü, orta seviyede anlamlı ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algı, çocuk yetiştirme, ebeveyn, okul öncesi, toplumsal cinsiyet.

The Relationship Between The Gender Perceptions of The Parents of Preschool Children and The Attitudes of Raising Children

Abstract

In this study, which aims to examine the relationship between the gender perceptions of parents of preschool children and their raising children attitudes, the relational screening model was used. The sample of the study, which was selected by simple random sampling method, consists of 277 parents of preschool children attending education in Yozgat province. "Gender Perception Scale" and "Parental Attitude Scale" were used to collect data within the scope of the study. SPSS program was used to analyze the data. As a result of the study, it was

* Bu çalışma, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir.

** Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi, Yozgat, Türkiye, iremnuhdirek@gmail.com, ORCID: [0009-0007-7972-3074](https://orcid.org/0009-0007-7972-3074)

*** Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Pr. Yozgat, Türkiye, onur.batmaz@yobu.edu.tr, ORCID: [0000-0001-9208-2645](https://orcid.org/0000-0001-9208-2645)

Kaynak gösterme: Direk, İ. N. & Batmaz, O. (2024). Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişki. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(41), 1575-1592.

found that the gender perceptions of the parents of preschool children differed significantly according to gender and educational status. There was a significant gender difference in the raising children attitude scores of the parents of preschool children. In addition, it was found that there was no significant difference in the sub-dimension scores of democratic and overly tolerant attitudes, but there was a significant difference in the sub-dimension scores of oppressive and authoritarian attitudes according to the educational status of the parents. It was concluded that there is a positive, moderately significant relationship between the democratic attitude scores of the parents of preschool children, one of the raising children attitude sub-dimensions, and the gender perception scores.

Keywords: Perception, raising children, parent, preschool, gender.

Giriş

Okul öncesi dönem, çocuğun çevresiyle iletişim kurmaya hevesli olduğu, yakın çevresini araştırıp tanıdığı, yaşadığı toplumun değer yargılarına ve kültürel yapısına uygun alışkanlıklar ile davranışlar kazanmaya başladığı dönemdir. Aynı zamanda çocuğun kişiliğinin temellerinin atıldığı bu dönemde, çocuk hem ev hem de okulla birlikte sosyal yaşamında bilinçli bir rehberliğe gereksinim duymaktadır (Demiriz vd., 2003). Çocukların temel becerileri edinmeleri ve hayata sağlam bir şekilde hazırlanmaları için okul öncesi dönemin sağlıklı bir şekilde geçirilmesi önemlidir. Bu dönemde çocuğun gelişiminin her aşamasında onu korumak, ihtiyaçlarını karşılamak, gelişimi için olanaklar sağlamak, yaşam koşullarını iyileştirmek çocuğun ailesinin olduğu kadar çevresinin, eğitim kurumlarının ve içerisinde bulunduğu toplumunda görevidir (Ömeroğlu & Can-Yaşar, 2003). Çocuğun hayatının ilk yılları öğrenme kapasitesinin yüksek olduğu, hızlı bir gelişme gösterdiği ve çocuğun çevreden gelen etkilere en açık olduğu dönemdir. Aynı zamanda çocuk bu dönemde en çok sevgiye ve ilgiye ihtiyaç duymaktadır (Oktay, 1990). Çocukların erken yıllardan itibaren belirli bir beceriyi edinebilmesi ve bu beceriyi sonraki yıllarda yaşam tarzı haline getirebilmesi ancak okul öncesi dönemde verilen eğitim ile mümkündür. Okul öncesi eğitim, insan gelişiminin nitelik, kapsam ve hız açısından yoğun olduğu bir dönemdir. Bu dönemde çocukların dil, bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimleri oldukça önemli görülmekte ve bu dönemde çocukların geleceklerini belirleyen özellikler de kazandırılmaktadır (Uyanık & Kandır, 2010). Kişiliğin temellerinin atıldığı bu dönemde ailesiyle güçlü bir iletişim içerisinde olan çocuğun, gelişim alanlarında gelişme göstermesiyle birlikte çevresindeki değerleri doğru bir şekilde öğrenmesi bu dönemin sağlıklı bir şekilde geçirilebilmesi açısından önemlidir (Ünlü, 2012).

Cinsiyet, doğumla birlikte belirlenen bir kavramı açıklarken toplumsal cinsiyet ise bireyin yaşadığı kültür tarafından belirlenen durumu ifade etmektedir. Dolayısıyla toplumun yönlendirmelerinin ve beklentilerinin bir sonucu olmasından dolayı toplumsal cinsiyet bölgeden bölgeye, toplumdan topluma ve tarihsel süreç içerisinde de değişiklik göstermektedir (Ökten, 2009). Ayrıca toplumsal cinsiyet, toplumun birey için uygun gördüğü görevleri, rolleri, sorumlulukları ve toplumun bireyden beklentilerini ifade etmek için kullanılan çok boyutlu bir kavramdır (Seçgin & Kurnaz, 2015). Aynı zamanda toplumsal cinsiyet kavramı, erkeklerin ve kadınların

toplum tarafından nasıl düşünüldüğünü, algılandığını ve nasıl davranmaları gerektiği ile ilgili değerleri, rolleri ve yargıları açıklamak için kullanılır (Altınova & Duyan, 2013; Akın & Demirel, 2003; Kottak, 2002; Staggenborg, 1998). Toplumsal cinsiyet rolleri ise, mutlak olarak her iki cinsiyet içinde uygun görülen davranışları ve özellikleri açıklamaktadır. Erkeklerden ve kadınlarından toplumun istekleri ile biçimlenen bu rolleri uygulamaları istenmektedir (Dökmen, 2009). Toplumsal cinsiyet rolleri bakımından erkeğin ve kadının rolleri eşitlikçi ve geleneksel roller olarak gruplandırılabilir. Geleneksel rollerde; iş hayatında aktif olmama, ev işlerinden sorumlu olma gibi eşitlikçi olmayan roller kadına yüklenilirken; erkeklere ise evin reisi olma, evin geçiminden sorumlu olma gibi sorumluluklar yüklenmektedir. Eşitlikçi rollerde ise aile, eğitim, meslek, evlilik ve sosyal yaşamda erkeğin ve kadının rolleri eşit olarak paylaşılmaktadır (Akın & Demirel, 2003; Basow, 1992; Dökmen, 2009). Ebeveynlerin toplumsal yaşantıda edinmiş olduğu roller, çocukların cinsiyet rolleri edinmelerine etki etmektedir. Babanın evin geçiminden sorumlu olması, karar verici konumda olması, iş hayatında aktif katılım göstermesi çocukta erkek rolüne ilişkin algı oluştururken annenin yerinin ev olması, çocuk bakımından sorumlu olması, ev işlerinden sorumlu olması, eşine yemek yapması, iş hayatında aktif rol almaması gibi etmenler de çocukta kadın rolüne ilişkin algı oluşturmaktadır (Alisbah-Tuskan, 2012). Çocuk için uzun bir süreç olan eğitim hayatında yakaladığı başarısı hem okulun özelliklerinden hem de çocuğun bulunduğu toplumun yapısına kadar birçok unsurdan etkilenmektedir. Aile, bu unsurlar içerisinde önemli bir yere sahiptir (Epstein & Sanders, 2002; Morrison, 2012). Okul öncesi dönem gibi çocuğun kişisel özelliklerini, değerlerini ve sosyal becerilerini tanımaya başladığı bu kritik dönemde çocuğun ilk iletişiminin başladığı yer olan aile, çocuğun gelişimi için büyük önem arz etmektedir. Aile ve çocuk arasındaki bu iletişimde bir etkileşimden söz edilebilmesi için ebeveynler bilinçli bir çocuk yetiştirme tutumunu benimsemesi gerekmektedir (Karabulut-Demir & Şendil, 2008). Bireyin tutum ve değer yargılarının oluşmasında en etkili kurum olan ailede, çocuğun kişiliğinin temellerinin atulmasının yanında toplumsal normlar ile değerlerde öğrenilmektedir. Aile çocuğa rehber olarak, yanlışlarını doğruya yönlendirerek, ona bir şeyler katarak ve kendi değer yargıları ile bütünleştirerek çocuğun toplumsallaşmasına katkı sağlamaktadır (Tezcan, 1999). Özellikle çocuğun yaşamının ilk yıllarındaki ebeveyn tutumları, onun yeni öğrenmelerinde, belirli davranışları edinmelerinde ve bu davranışları günlük yaşantılarına aktarmalarında oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla çocuğa karşı gösterilen yanlış ebeveyn tutumları, çocuğun gelişiminde telafisi mümkün olmayan kalıcı etkiler ortaya çıkarmaktadır (Ağır vd., 2005). Nitekim Bronfenbrenner'ın Ekolojik Sistemler Kuramında yer alan mikrosistemde, çocuğun ebeveynlerinden ya da diğer aile bireylerinden sağlıklı bir şekilde gelişimini destekleyici davranışlar ile sosyal ve duygusal destekler görmesi, onun olumlu sosyal, bilişsel ve duygusal davranışlar göstermesiyle paralel olduğu vurgulanmaktadır (Baydar vd., 2010, aktaran Alabay, 2017). Böylece çocuğun sonraki yaşantılarında olumlu davranışlarda bulunması, geleceğe yönelik amaç belirleyerek bu amaçlar doğrultusunda kararlar vermesi, olumlu benlik saygısı kazanması, problem çözme

becerisini kullanması, iş birliği yeteneklerine sahip olması ve bu yetenekleri kullanması gibi birçok yaşamsal yetenek ve becerileri, ebeveynlerin çocuk yetiştirme biçimleri ve tutumlarıyla yakından ilişkili olduğu belirtilmektedir (Arı vd., 1997; Uyanık-Balat, 2007). Aslında çocuğa gösterilen tutumların ve davranışların tamamı, ebeveynlerin çocuk yetiştirme stillerini ortaya koymaktadır (Darling & Steinberg, 1993). Alanyazındaki çalışmalarda (Blissett & Haycraft, 2008; Huang & Gove, 2015; Wang, 2014) ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarının, çocukların davranışları ile akademik başarılarında etkili olduğu görülmektedir. Demokratik ve sıcak ebeveynlik tutumları da çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini etkilemektedir (Arnott & Brown, 2013). Okul öncesi dönem çocukların toplumsal cinsiyet algıları ve bu algılarında ebeveynlerin etkisi ile ilgili çalışmalara (Ata-Doğan vd., 2018; Ekşi, 2017; Kaçar, 2019; Özçelik & Koyuncu-Şahin, 2023; Özer & Keser, 2020; Yağan-Güder, 2014; Zelyurt, 2018) rastlanırken, ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiyi belirleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın hem alanyazındaki boşluğu dolduracağı hem de sonraki çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algı düzeyleri nasıldır?
- Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algı düzeyleri cinsiyete ve eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutum düzeyleri nasıldır?
- Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları cinsiyete ve eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan bu çalışma, ilişkisel tarama modelinde gerçekleşen betimsel bir çalışmadır. Tarama modeli, bireyin eylemlerinin, inançlarının, düşüncelerinin ve tutumlarının belirlenmesini amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmacıların muhtemel ilişkileri araştırdığı ve olguları daha iyi anlayabildiği ilişkisel araştırmalarda, ilişkilerin tespit edilmesi de kişilerin tahminde bulunmasına imkân tanımaktadır (Büyüköztürk vd., 2015). Dolayısıyla okul

öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanan bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın evreni Yozgat ilinde okul öncesi eğitim gören çocukların ebeveynlerinden, örnekleme ise basit seçkisiz örnekleme tekniğiyle belirlenen bu okullardan seçilen çocukların 277 ebeveyninden oluşmaktadır. Bu örnekleme, katılımcıların evrenden çalışmaya rastgele bir şekilde seçildiği örneklemedir (Ekiz, 2020). Çalışmanın örnekleme yönelik bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Örnekleme Ait Bilgiler

Değişkenler		Ebeveyn Sayısı
Cinsiyet	Kadın	231
	Erkek	46
Eğitim Durumu	İlköğretim	61
	Ortaöğretim	73
	Yükseköğretim	143

Veri Toplama Araçları

Bu çalışma kapsamında veriler, “Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği” ve “Anne-Baba Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır.

“*Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği*”: Altınova ve Duyan’ın (2013) geliştirdikleri bu ölçek, 25 (10 olumlu ve 15 olumsuz) maddeden oluşmaktadır. Tek boyutludur. Ölçeğin bu araştırma için Cronbach Alpha değeri .90 olarak hesaplanmıştır.

“*Anne-Baba Tutum Ölçeği*”: Özyürek (2017) tarafından okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarının tespit edilmesi için geliştirilen bu ölçek, 38 madde ile üç alt boyuttan (Aşırı Hoşgörülü Tutum, Demokratik Tutum, Baskıcı ve Otoriter Tutum) oluşmaktadır. Ölçeğin bu araştırma için Cronbach Alpha değeri .74 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmaya ilişkin verilerin toplanabilmesi için etik ve çalışma izinleri alınmıştır. Daha sonra çalışmanın verileri Google Formlar aracılığıyla katılımcılara ulaştırılmış ve gönüllü olarak katılmaları istenmiştir. Veri toplama araçları beş hafta süreyle açık tutulmuş, veri girişinin durmasıyla ve yeterli verinin toplanmasıyla birlikte veri toplama araçları Google Formlardan kapatılmıştır. Toplanan veriler SPSS programıyla analiz edilmiştir. Veriler analiz edilmeden önce test sonuçlarına (Kolmogorov-Smirnov), Çarpıklık-Basıklık değerlerine ve Histogram grafiklerine bakılarak verilerin normallik dağılımları incelenmiştir. Verilerin çarpıklık (skewness) değerleri (-1 / +1) ve basıklık (kurtosis) değerleri (-1 / +2) aralıklarında (Huck, 2008)

yer aldığından dolayı normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Dolayısıyla parametrik testlerden t-testi ile ANOVA testleri verilerin analizinde kullanılmıştır. Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi için de Pearson Korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu kısımda çalışma kapsamında elde edilen veriler analiz edilmiş olup ortaya çıkan bulgular sunulmuştur. Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarına ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Toplumsal Cinsiyet Algıları

		n	\bar{X}	ss
Cinsiyet	Kadın	231	3.84	.56
	Erkek	46	3.41	.69
Eğitim Durumu	İlköğretim	61	3.48	.57
	Ortaöğretim	73	3.70	.64
	Yükseköğretim	143	3.93	.55
Toplumsal Cinsiyet Algıları		277	3.77	.60

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları incelendiğinde, kadın ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algı puanlarının $\bar{X}=3.84$, erkeklerin ise $\bar{X}=3.41$ olduğu görülmüştür. Eğitim durumuna göre ise, ilköğretim mezunu ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algı puanlarının $\bar{X}=3.48$, ortaöğretim mezunu ebeveynlerin $\bar{X}=3.70$ ve yükseköğretim mezunu ebeveynlerin algı puanlarının ise $\bar{X}=3.93$ olduğu bulunmuştur. Ayrıca ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının da $\bar{X}=3.77$ olduğu görülmüştür. Dolayısıyla okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının olumlu olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin cinsiyet değişkenine göre toplumsal cinsiyet algılarına ilişkin bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Toplumsal Cinsiyet Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	n	\bar{X}	ss	t	p
Kadın	231	3.84	.56	4.565	.000
Erkek	46	3.41	.69		

$p < .05$

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan testin sonucunda, toplumsal cinsiyet algılarının kadın ebeveynler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür ($t=4.565$; $p < .05$). Kadın ebeveynlerin

toplumsal cinsiyet algılarının erkek ebeveynlere göre daha yüksek olduğu ifade edilebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin eğitim durumuna göre toplumsal cinsiyet algılarına ilişkin bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.
Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Toplumsal Cinsiyet Algılarına Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

		\bar{X}	ss	sd	F	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	İlköğretim	3.48	.57	2/274	14.000	.000	C-A
Cinsiyet	Ortaöğretim	3.70	.64				C-B
Algıları	Yükseköğretim	3.93	.55				

$p < .05$ **A:** İlköğretim **B:** Ortaöğretim **C:**Yükseköğretim

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının eğitim durumuna göre farklılığın olup olmadığını belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Yapılan test sonucunda, ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olduğu bulunmuştur ($F_{274} = 14.000$ $p < .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplarda olduğunu tespit etmek amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Test sonucunda, ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algı puanlarındaki anlamlı farkın eğitim durumuna göre, ilköğretim ve ortaöğretim mezunları ile yükseköğretim mezunları arasında yükseköğretim mezunları lehine olduğu görülmüştür. Dolayısıyla yükseköğretim mezunu ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarına göre yüksek olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumlarına ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.
Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Çocuk Yetiştirme Tutumları

Boyutlar	n	\bar{X}	ss
Demokratik Tutum	277	4.33	.41
Baskıcı ve Otoriter Tutum	277	3.26	.50
Aşırı Hoşgörülü Tutum	277	2.45	.41
Ebeveynlerin Çocuk Yetiştirme Tutumları	277	3.45	.25

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları incelendiğinde, ebeveynlerin demokratik tutum puanlarının $\bar{X}=4.33$, baskıcı ve otoriter tutum puanlarının $\bar{X}=3.26$ ve aşırı hoşgörülü tutum puanlarının da $\bar{X}=2.45$ olduğu bulunmuştur. Ebeveynlerin genel çocuk yetiştirme tutum puanlarının ise $\bar{X}=3.45$ olduğu görülmüştür. Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin daha çok demokratik tutuma sahip olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin cinsiyet değişkenine göre çocuk yetiştirme tutumlarına ilişkin bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar		\bar{x}	ss	t	p
Demokratik Tutum	Kadın	4.34	.40	1.194	.234
	Erkek	4.26	.45		
Baskıcı ve Otoriter Tutum	Kadın	3.28	.51	1.419	.157
	Erkek	3.16	.43		
Aşırı Hoşgörülü Tutum	Kadın	2.46	.41	1.037	.301
	Erkek	2.39	.42		
Çocuk Yetiştirme Tutumları	Kadın	3.46	.26	2.147	.033
	Erkek	3.37	.21		

$p < .05$

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutum ve alt boyut tutum puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan testin sonucunda, çocuk yetiştirme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık göstermediği ancak ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutum puanlarında kadın ebeveynler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($t=2.147$; $p < .05$). Kadın ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarının erkek ebeveynlere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin eğitim durumuna göre çocuk yetiştirme tutumlarına ilişkin bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Eğitim Durumuna Göre Çocuk Yetiştirme Tutumlarına İlişkin ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	\bar{x}	ss	sd	F	p	Anlamlı Fark
Demokratik Tutum	İlköğretim	4.27	.46	2/274	1.463	.233	-
	Ortaöğretim	4.30	.39				
	Yükseköğretim	4.37	.39				
Baskıcı ve Otoriter Tutum	İlköğretim	3.64	.42	2/274	59.705	.000	A-B A-C B-C
	Ortaöğretim	3.45	.44				
	Yükseköğretim	3.00	.41				
Aşırı Hoşgörülü Tutum	İlköğretim	2.51	.37	2/274	1.362	.258	-
	Ortaöğretim	2.47	.41				
	Yükseköğretim	2.41	.43				

$p < .05$

A: İlköğretim

B: Ortaöğretim

C: Yükseköğretim

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumlarının eğitim durumuna göre farklılık olup olmadığını belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Yapılan test sonucunda, ebeveynlerin demokratik ve aşırı hoşgörülü tutum alt boyut puanlarında anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur. Ancak baskıcı ve otoriter tutum alt boyut puanlarında ise eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olduğu bulunmuştur ($F_{274} = 59.705$ $p < .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Test sonucunda, ebeveynlerin baskıcı ve otoriter tutum alt boyut puanlarındaki anlamlı farkın eğitim durumuna göre, ilköğretim ile ortaöğretim ve yükseköğretim mezunları arasında ilköğretim mezunları lehine olduğu görülmüştür. Ayrıca ortaöğretim mezunları ile yükseköğretim mezunları arasında da ortaöğretim mezunu ebeveynler lehine olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla ilköğretim ve ortaöğretim mezunu ebeveynlerin, yükseköğretim mezunu ebeveynlere göre çocuk yetiştirme sürecinde daha baskıcı ve otoriter bir tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiye yönelik bulgular Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Okul Öncesi Dönem Çocukların Ebeveynlerinin Toplumsal Cinsiyet Algıları ile Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Korelasyon Analizi

Çocuk Yetiştirme Boyutları	Toplumsal cinsiyet algıları	p
Demokratik tutum	.322	.000
Baskıcı ve otoriter tutum	-.241	.000
Aşırı hoşgörülü tutum	-.163	.007

$p < .01$

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişkiyi tespit etmek için korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Analizin sonucunda, ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutum alt boyutlarından demokratik tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları arasında pozitif yönlü ve orta seviyede anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = .322$, $p < .01$). Ayrıca ebeveynlerin çocuk yetiştirme alt boyutlarından baskıcı ve otoriter tutum ve aşırı hoşgörülü tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları arasında negatif yönlü ve düşük seviyede anlamlı ilişki görülmüştür ($r = -.241$, $p < .01$; $r = -.163$, $p < .01$). Bu analiz sonuçlarına göre, okul öncesi dönem ebeveynlerin çocuk yetiştirme boyutlarından demokratik tutum puanları arttıkça toplumsal cinsiyet algılarının da artacağı söylenebilir. Ayrıca ebeveynlerin çocuk yetiştirme alt boyutlarından baskıcı ve otoriter tutum ile aşırı hoşgörülü tutum puanları arttıkça toplumsal cinsiyet algılarının da azalacağı söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca kadın ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algı puanlarının, erkek ebeveynlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) çalışmalarında kadınların erkeklere göre toplumsal cinsiyet algı puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kodan-Çetinkaya'nın (2013) çalışmasında katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Çifçi'nin (2018) çalışma sonuçlarında da kadınların toplumsal cinsiyet algı puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla kadınların erkeklere göre daha eşitlikçi tutum ve rollere sahip olduğu söylenebilir. Nitekim Kaçar (2019) da kadınların erkeklere göre toplumsal cinsiyet algılarında daha az kalıp yargıya sahip olduklarını belirtmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesi ve cinsiyet ayrımcılığının azaltılması için toplumsal cinsiyet kalıp yargılardan uzak durulması önemlidir (Tran & Olshan, 2022). Best vd., (1997) tarafından yapılan çalışmada erkek çocukların, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarında erkek özelliklerine ilişkin kalıp yargılarının, kadın özelliklerine ilişkin kalıp yargılardan daha çok farkında oldukları ortaya çıkmıştır. Alanyazındaki çalışmalarda (Akkoç, 2018; Altuntaş & Altınova, 2015; Çifçi, 2018; Çifçi, Saka & Akın, 2022; Kodan-Çetinkaya, 2013; Valentova, 2012; Maness, Gomez, Velasquez, Silkowski & Savino, 2000; Öngen & Aytaç, 2013) çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. Eğitim durumuna göre ise, yükseköğretim mezunu ebeveynlerin de toplumsal cinsiyet algılarının ortaöğretim ve ilköğretim mezunu ebeveynlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Çifçi'nin (2018) çalışmasında da eğitim durumu üniversite ve üstü olanların cinsiyet algılarının diğer eğitim durumlarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının eğitim durumuna göre arttığı söylenebilir. Altuntaş ve Altınova (2015) eğitim düzeyiyle toplumsal cinsiyet algısı arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığında eğitim düzeyi arttıkça gelişmekte olduğunu vurgulamaktadır. Kodan (2013) da eğitilmiş bireylerin yeni ve yaratıcı fikirlere açık olmaları ve toplum-kültür etkisi altında çok kalmamaları ile bu durumu açıklamıştır.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algılarının cinsiyete ve eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete göre toplumsal cinsiyet algılarının kadın ebeveynler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Dolayısıyla kadın ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının erkek ebeveynlere göre daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Eğitim durumuna göre ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının ilköğretim ve ortaöğretim mezunları ile yükseköğretim mezunları arasında yükseköğretim mezunları lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yükseköğretim mezunu ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının ilköğretim ve ortaöğretim mezunu ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarına göre yüksek olduğu söylenebilir. Altuntaş ve Altınova'nın (2015) çalışmalarında ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algılarının

cinsiyete göre kadınlar, eğitim durumuna göre de üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öngen ve Aytaç'ın (2013) çalışmalarında toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kadınlar lehine anlamlı farklılığın olduğu bulunmuştur. Kodan-Çetinkaya'nın (2013) çalışmasında da katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının anne eğitim durumuna göre farklılaştığı bulunurken baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Ancak Kaçar'ın (2019) çalışmasında ise toplumsal cinsiyet algılarının hem anne hem de babanın eğitim düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüş ve eğitim düzeyinin artmasıyla toplumsal cinsiyet algılarının da olumlu bir şekilde arttığı vurgulanmıştır. Yapılan çalışmaların (Altuntaş & Altınova, 2015; Boehnke, 2011; Çifçi, 2018; Çifçi, Saka & Akın, 2022; Eren, 1986; Esen, Öztürk & Siyez, 2018; Kaçar, 2019; Kodan-Çetinkaya, 2013; Kurşun, 2016) sonuçlarının bu çalışma sonucuyla benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin demokratik tutum puanlarının, baskıcı ve otoriter tutum puanları ile aşırı hoşgörülü tutum puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin daha çok demokratik tutuma sahip olduğu söylenebilir. Uygun ve Kozikoğlu (2020) ve Yalçın (2016) tarafından yapılan çalışmalarda ebeveynlerin otoriter tutum puanlarının düşük, demokratik tutum puanlarının ise yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazındaki çalışmalar (Çetinkaya, 2016; Çetinel, 2016; Güner, 2011; Özyürek & Tezel-Şahin, 2005) çalışmanın bu sonucunu destekler niteliktedir. Ebeveynlerin daha çok demokratik tutuma sahip olmaları, çocuklarının düşüncelerine, duygularına ve kararlarına değer verdiklerinin, sağlıklı bir iletişim kurduklarının ve gelişimsel ihtiyaçlarının önemsendiğini göstermektedir (Çağdaş & Seçer, 2011; Yavuzer, 2003).

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerinin cinsiyete göre çocuk yetiştirme tutum puanlarında kadın ebeveynler lehine anlamlı farklılık görülürken çocuk yetiştirme alt boyut tutum puanlarında ise anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür. Böylece kadın ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarının erkek ebeveynlere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Tezel-Şahin ve Özyürek (2008) tarafından yapılan çalışmada kadınların tutum puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Peterson ve Hawley'in (1998) çalışmalarında da annelerin tüm ebeveynlik tutum değerlerinin babalardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ebeveynlerin çocuk yetiştirme alt boyut tutum puanlarında eğitim durumuna göre demokratik ve aşırı hoşgörülü tutum alt boyut puanlarında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak baskıcı ve otoriter tutum alt boyut puanlarında ise eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılığın olduğu bulunmuştur. Ebeveynlerin baskıcı ve otoriter tutum alt boyut puanlarındaki anlamlı farklılığın ilköğretim ile ortaöğretim ve yükseköğretim mezunları arasında ilköğretim mezunları lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ortaöğretim mezunları ile yükseköğretim mezunları arasında da ortaöğretim mezunu ebeveynler lehine olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla ebeveynlerin

eğitim durumu arttıkça çocuk yetiştirme sürecinde, baskıcı ve otoriter tutuma daha az sahip oldukları söylenebilir. Cantekin ve Gültekin-Akduman'ın (2020) çalışmalarında katılımcıların eğitim durumuna göre çocuk yetiştirme tutumlarından baskıcı ve otoriter tutum puanlarında anlamlı farklılığın olduğu, aşırı hoşgörülü tutum puanlarında ise anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yükseköğretim mezunu katılımcıların baskıcı ve otoriter ile hoşgörülü tutum puanlarının diğer eğitim durumundaki katılımcılara göre düşük iken demokratik tutum puanlarının ise daha yüksek olduğu bulunmuştur. Özyürek ve Tezel-Şahin (2005) tarafından yapılan çalışmada da ebeveynlerin öğrenim düzeyi arttıkça aşırı koruyuculuk ve katı/sert disiplin tutumlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Özben ve Argun (2002) tarafından yapılan çalışmada da ebeveynlerin öğrenim düzeyinin artmasıyla birlikte daha demokratik, paylaşımcı ve eşitlikçi bir anlayışa sahip oldukları belirtilmiştir. Alanyazındaki çalışmalar (Cantekin & Gültekin-Akduman, 2020; Çetinkaya, 2016; Uygun & Kozikoğlu, 2020; Özyürek & Tezel-Şahin, 2005; Ucur, 2005) çalışmanın bu sonucunu destekler niteliktedir. Ancak yapılan bazı çalışmaların (Andı, 2014; Karabulut-Demir & Şendil, 2008) sonuçlarının ise bu araştırma sonuçlarıyla örtüşmediği görülmektedir.

Okul öncesi dönem çocukların ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutum alt boyutlarından demokratik tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları arasında pozitif yönlü ve orta seviyede anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca ebeveynlerin çocuk yetiştirme alt boyutlarından baskıcı ve otoriter tutum ve aşırı hoşgörülü tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları arasında da negatif yönlü ve düşük seviyede anlamlı ilişki görülmüştür. Dolayısıyla okul öncesi dönem ebeveynlerin çocuk yetiştirme boyutlarından demokratik tutum puanları arttıkça toplumsal cinsiyet algılarının da artacağı söylenebilir. Ayrıca ebeveynlerin çocuk yetiştirme alt boyutlarından baskıcı ve otoriter tutum ve aşırı hoşgörülü tutum puanları arttıkça toplumsal cinsiyet algılarının da azalacağı söylenebilir. Dilek (1997) tarafından yapılan çalışmada, ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun çocuklarının toplumsal cinsiyet kimliği kazanmalarında etkili olduğu görülmüştür.

Çalışmanın sonuçları doğrultusunda, ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algıları ile çocuk yetiştirme tutumlarının kadın ebeveynler lehine olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla erkek ebeveynlere yönelik kurs, seminer vb. eğitimlerin verilmesi önerilebilir. Ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarından demokratik alt boyut tutum puanlarının yükseköğretim mezunu ebeveynler lehine anlamlı farklılaştığı görülmüş dolayısıyla ilköğretim ve ortaöğretim mezunu ebeveynlere demokratik tutuma yönelik aile eğitim programları hazırlanıp verilebilir. Ayrıca çalışma ilişki bir çalışma olup nitel verilerle desteklenen farklı çalışmaların yapılması da önerilebilir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmadığını ve yazarların çalışmaya katkı sunduğunu beyan etmiştir. Yazarlar tüm etik kurallara uyduklarını bildirmişlerdir.

Kaynakça

- Ağır, M., Akbağ, M., Aydın, B., Tuzcuoğlu, S. & Yaycı, L. (2005). Gelişim ve öğrenme. Nobel Yayınevi.
- Akın, A., & Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkileri. *CÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4), 73-82.
- Akkoç, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ve etkileyen faktörlerin incelenmesi* (Tez No. 538581) [Yüksek lisans tezi, Sanko Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Alabay, E. (2017). Okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin ebeveynlik tutumlarının incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 156-174.
- Alisbah-Tuskan, A. (2012). Toplumsal cinsiyet toplumda kadına biçilen roller ve çözümleri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 25(99), 445-449.
- Altınova, H. H., & Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenilirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(2), 9-22.
- Altuntaş, O., & Altınova, H. H. (2015). Toplumsal cinsiyet algısı ile sosyo-ekonomik değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Turkish Studies*, 10(6), 83-100.
- Andı, F. T. (2014). *Okul öncesi çocuklarda öğretmen tarafından ölçülen sosyal davranış denetimi, sosyal uyum ve sosyal yeterlilik düzeylerinin, ebeveyn çocuk yetiştirme tutumları ile ilişkisinin incelenmesi* (Tez No. 358836) [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Arı M., Bayhan P., & Artan İ. (1997). *Farklı ana-baba tutumlarının 4-11 yaş grubu çocuklarında görülen problem durumlarına etkisinin araştırılması*. Ya-Pa Yayınları.
- Arnott, B., & Brown, A. (2013). An exploration of parenting behaviours and attitudes during early infancy: Association with maternal and infant characteristics. *Infant and Child Development*, 22, 349-361.
- Ata-Doğan, S., Atış-Akyol, N., & Güney-Karaman, N. (2018). Beş yaş çocuklarının cinsiyet kalıp yargı düzeyleri ve evdeki cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 53-65.
- Basow, S. A. (1992). *Gender stereotypes and roles*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing.
- Best, D. L., Williams, J. E., Cloud, J. M., Davis, S. W., Robertson, L. S., Edwards, J. R., Giles, H., & Fowles, J. (1977). Development of sex-trait stereotypes among young children in United States, England and Ireland. *Child Development*, 48, 1375-1384.
- Blissett, J., & Haycraft, E. (2008). Are parenting style and controlling feeding practices related? *Appetite*, 50(2-3), 477-485.
- Boehnke M. (2011) Gender Role Attitudes around the Globe: Egalitarian vs. Traditional Views. *Asian Journal of Social Science*, 39(1), 57-74.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B. & Turner L. A. (2015). Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz, (Çev. Ahmet AYPAY). Anı Yayıncılık.
- Cantekin, D., & Gültekin-Akduman, G. (2020). Annelerin çocuk yetiştirme tutumları ile çocuklarının duygularını yönetme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 21(1), 87-92.
- Çağdaş, A., & Seçer, Z. (2011). *Anne baba eğitimi*. Eğiten Kitap
- Çetinel, G. (2016). *Okul öncesi dönem çocuğuna sahip annelerin çocuk yetiştirme tutumu ile çocuğun dinleme becerisi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 451860) [Yüksek lisans tezi, Çağ Üniversitesi-Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

- Çetinkaya, N. (2016). *4-5 yaş arası okul öncesi çocukların sosyal duygusal uyumu ile anne-babaların çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişki* (Tez No. 425178) [Yüksek lisans tezi, Kafkas Üniversitesi- Kars]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Çiğci, S. (2018). *20-65 yaş arası kişilerin toplumsal cinsiyet algısı ve etkileyen faktörler Mardin örneği* (Tez No. 523899) [Doktora tezi, Dicle Üniversitesi-Diyarbakır]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Çiğci S., Saka G., & Akın A. N. (2022). Gender perception and affecting factors: Example of Mardin. *Turk J Public Health*, 20(1), 1-13.
- Demiriz, S., Karadağ, A. & Ulutaş, A., (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamı ve donanımı*. Anı Yayıncılık.
- Dilek, Y. (1997). *Parents role in preschool childrens gender role socialization* (Tez No. 62882) [Yüksek lisans tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Dökmen, Z. Y. (2009). *Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar*. Remzi Kitabevi.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayınları
- Ekşi, E. (2017). *Okul öncesi dönem çocuklarının cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 351928) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Epstein, J. L., & Sanders, M. G. (2002). Family, school, and community partnerships. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Vol. 5. Practical issues in parenting* (pp. 407–437). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Eren, A. (1986). *Sex-role and sex-trait stereotypes in children* (Tez No. 505352) [Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Esen, E., Öztürk, B., & Siyez, D. M. (2018). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ergen formu'nun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 6(12), 144-173.
- Güner, A. (2011). *Okul öncesi çocuklar ve ebeveynlerinin bağlanma güvenlikleri ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 291635) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Huang, G. H. C., & Gove, M. (2015). Asian parenting styles and academic achievement: Views from eastern and western perspectives. *Education*, 135(3), 389-397.
- Huck, S. W. (2008). *Reading statistics and research*. Pearson
- Kaçar, E. (2019). *48-72 aylık çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ile ebeveynlerinin toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 588182) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi-Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Karabulut-Demir, E., & Şendil, G. (2008). Ebeveyn tutum ölçeği (ETÖ), *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(21), 15-25.
- Kodan, S. (2013). *Evli bireylerin evlilik kalitesi toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 331738) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kodan-Cetinkaya, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 1(2), 21-43.
- Kottak, P. G. (2002). İnsan çeşitliliğine bir bakış. S. Altuntek, B. Aydın, D. Erdal, (Ed.), *Antropoloji içinde* (s. 442–463). Ütopya Yayınevi.
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Çokluk, Ö. (2007). *Sosyal bilimler için istatistik*. Pegem Yayınları.
- Kurşun, E. (2016). *Samsun halk sağlığı müdürlüğü'nde çalışan personelin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının belirlenmesi* (Tez No. 441184) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

- Maness, P., Gomez, N., Velasquez, R. J., Silkowski, S. & Saving, A. (2000). *Gender differences on the MMPI-2 for Colombian University students*. Annual Conference of The American Psychosological Association.
- Morrison, G. S. (2012). *Early childhood education today*. Pearson
- Oktaç, A. (1990). Türkiye'de okul öncesi eğitim. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 151-160.
- Ökten, Ş. (2009). Toplumsal cinsiyet ve iktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin toplumsal cinsiyet düzeni. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 302-312.
- Ömeroğlu, E., & Can-Yaşar, M. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 6(62), 29-34.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, 48, 1-18.
- Özben Ş., & Argun, Y. (2002). Okul öncesi çocukların anne-babalarının çocuk yetiştirme tutumları ile ilgili değişkenlerin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 18-28.
- Özçelik, T., & Koyuncu-Şahin, M. (2023). Erken çocukluk dönemi toplumsal cinsiyet rollerinin şekillenmesinde aile tipi, kardeş ve arkadaşların rolü. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 57-67.
- Özer, G. & Keser, P.B. (2020). Annelerinin ev içi ve ev dışı rollerine yönelik okul öncesi çocukların görüşlerinin toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 18(39), s. 377-413. doi:10.34234/ded.679593
- Özyürek, A. (2017). Okul öncesi çocuğa sahip anne-babalara yönelik "Çocuk Yetiştirmeye İlişkin Anne-Baba Görüşleri Ölçeği" ve "Anne-Baba Tutum Ölçeği" geliştirme çalışması. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 26-38.
- Özyürek, A., & Tezel-Şahin, F. (2005). 5 ve 6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 19-34.
- Peterson, J., & Hawley, D.R. (1998). Effects of stressors on parenting and family functioning in a primary prevention program. *Family Relations*, 47 (3), 221- 227.
- Seçgin, F., & Kurnaz, Ş. (2015). Sosyal bilgiler dersinde toplumsal cinsiyet etkinliklerinin öğrencilerin algı ve tutumlarına etkisi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 24-38.
- Staggenborg, S. (1998). *Gender, family and social movements*. Pine Forge Press
- Tezcan, M. (1999). *Eğitim sosyolojisi*. Şafak Matbaacılık.
- Tezel-Şahin, F., & Özyürek, A. (2008). 5-6 yaş grubu çocuğa sahip ebeveynlerin demografik özelliklerinin çocuk yetiştirme tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 395-414.
- Tran, M. K., & Olshan, S. (2022). Factors influencing children's perception of gender roles and their psychological impact: Evidence from sociology and psychology. *Journal of Student Research*, 11(2), 1-22.
- Ucur, Z. E. (2005). *Farklı aile tutumlarının okulöncesi dönem 5 yaş çocuklarının bilişsel performans düzeylerine etkisi* (Tez No. 217680) [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Uyanık-Balat, G. (2007). İlköğretime başlayan çocukların anne babalarının çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi eğitimden yararlanma düzeylerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 89-99.
- Uyanık, Ö., & Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2), 118-134.
- Uygun, N., & Kozikoğlu, G. (2020). Çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1494-1507. doi:10.33206/mjss.639099

- Ünlü, A. (2012). *Bazı değişkenlere göre okulöncesi çocuklarının cinsiyet rolü davranışlarının incelenmesi* (Tez No. 325863) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Valentova, M. (2012). Gender role attitudes in Luxembourg between 1999 and 2008. *Working Paper*, 2, 1-29.
- Wang, H. (2014). The relationship between parenting styles and academic and behavioral adjustment among urban Chinese adolescents. *Chinese Sociological Review*, 46(4), 19- 40
- Yağan-Güder, S. (2014). *Okul öncesi dönemdeki çocukların toplumsal cinsiyet algılarının incelenmesi*. (Tez No. 363226) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yalçın, V. (2016). *Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum süreci ile ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişki* (Tez No. 438268) [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi-Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yavuzer, H. (2003). *Çocuğu tanımak ve anlamak*. Remzi Kitabevi.
- Zelyurt, H. (2018). Çocuğun toplumsal cinsiyet gelişimi üzerinde ailenin etkisinin incelenmesi. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 2001-2017.

Extended Abstract

The preschool period is the period when the child is eager to communicate with his/her environment, searches and tries to get to know his/her environment, and starts to acquire habits and behaviors suitable for the cultural structure and value judgments of the society (Demiriz, Karadağ, & Ulutaş, 2003). Gender is a multidimensional concept used to express the duties, roles, responsibilities and expectations of the society from the individual (Seçgin & Kurnaz, 2015). Every success of a child in education, which is a long journey, is affected by many factors, from the characteristics of the school to the structure of the society in which the child lives (Epstein & Sanders, 2002). Family has an important role in these elements (Morrison, 2012). In the family, which is the most influential institution in the formation of the individual's attitudes and value judgments, social norms and values are learned as well as laying the foundations of the child's personality. The family contributes to the socialization of the child by guiding the child, directing his mistakes to the right, adding something to him and integrating it with his own value judgments (Tezcan, 1999). Therefore, considering the concepts of raising children attitudes and gender perceptions as a whole in this study and revealing the relationship between them constitute the original value of the study. In this study, which aims to examine the relationship between the gender perceptions of parents of preschool children and their raising children attitudes, the relational screening model was used. The sample of the study, which was selected by simple random sampling method, consists of 277 parents of preschool children attending education in Yozgat province. Within the scope of the study, the "Gender Perception Scale" developed by Altınova and Duyan (2013) and the "Parent Attitude Scale" developed by Özyürek (2017) to determine the raising children attitudes of parents who have children in the preschool period were used. SPSS program was used to analyze the obtained data. It was found that the gender perceptions of the parents of preschool children differed significantly in favor of female parents. According to

educational status, it was concluded that the gender perceptions of parents were in favor of higher education graduates among primary and secondary education graduates and higher education graduates. In the study of Altuntaş and Altınova (2015), it was concluded that the gender perceptions of parents showed a significant difference in favor of women according to gender and in favor of university graduates according to education level. The studies conducted (Altuntaş & Altınova, 2015; Boehnke, 2011; Çifçi, 2018; Çifçi, Saka & Akın, 2022; Eren, 1986; Esen, Öztürk & Siyez, 2018; Kaçar, 2019; Kodan-Çetinkaya, 2013; Kurşun, 2016) results were found to be similar to the results of this study. It was concluded that the democratic attitude scores of the preschool children's parents were higher than the oppressive and authoritarian attitude scores and the over-tolerant attitude scores. Therefore, it can be said that the parents of preschool children have more democratic attitudes. In the studies conducted by Uygun and Kozikoğlu (2020) and Yalçın (2016), it was concluded that the democratic attitude scores of the parents were high and the authoritarian attitude scores were low. Studies in the literature (Çetinkaya, 2016; Çetinel, 2016; Güner, 2011; Özyürek & Tezel-Şahin, 2005) support this result of the study. The fact that parents have more democratic attitudes shows that they value their children's thoughts, feelings and decisions, establish a healthy communication and care about their developmental needs (Çağdaş & Seçer, 2011; Yavuzer, 2003). While there was a significant difference in favor of female parents in the raising children attitude scores of the parents of preschool children according to gender, it was seen that there was no significant difference in the raising children sub-dimension attitude scores. In the study conducted by Tezel-Şahin and Özyürek (2008), it was concluded that the attitude scores of women are higher than that of men. In the study of Peterson and Hawley (1998), it was found that mothers' each parenting attitude values were higher than fathers. It was concluded that there was no significant difference in the raising children sub-dimension attitude scores of the parents according to the educational status, in the democratic and over-tolerant attitude sub-dimension scores. However, it was found that there was a significant difference in the sub-dimension scores of oppressive and authoritarian attitude according to the educational status. It was concluded that the significant difference in parents' oppressive and authoritarian attitude sub-dimension scores was in favor of primary school graduates between primary and secondary and higher education graduates. In the study of Cantekin and Gültekin-Akduman (2020), it was concluded that there was a significant difference in the scores of oppressive and authoritarian attitudes among the raising children attitudes of the participants, but there was no significant difference in the scores of over-tolerant attitudes. In addition, it was found that while the oppressive, authoritarian and tolerant attitude scores of the higher education graduates were lower than the participants with other education levels, their democratic attitude scores were higher. In the study conducted by Özyürek and Tezel-Şahin (2005), it was concluded that as the education level of the parents increased, the attitudes of overprotection and strict/hard discipline decreased. Studies in the literature (Cantekin and Gültekin-Akduman, 2020; Çetinkaya, 2016; Uygun and Kozikoğlu, 2020; Özyürek and Tezel-

şahin, 2005; Ucur, 2005) support this result of the study. However, it is seen that the results of some studies (Andı, 2014; Karabulut-Demir & şendil, 2008) do not coincide with the results of this research. It was concluded that there is a positive, moderately significant relationship between the democratic attitudes of preschool children, one of the parent raising children attitude sub-dimensions, and their perceptions of gender.